

Βρυξέλλες, 11 Οκτωβρίου 2023
(OR. en)

13901/23

LIMITE

SCH-EVAL 217
COSI 173
CRIMORG 129
ENFOPOL 422
JAI 1298
FRONT 311
ASIM 91
MIGR 328
CATS 56
COPEN 356
RELEX 1172
COMIX 447

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Προεδρία
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Γενική κατάσταση του χώρου Σένγκεν - Καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος, ιδίως της παράνομης διακίνησης μεταναστών

Το διασυνοριακό οργανωμένο έγκλημα εξακολουθεί να αποτελεί βασική απειλή για την εύρυθμη λειτουργία του χώρου Σένγκεν. Τον Ιούνιο του 2023, το Συμβούλιο Σένγκεν προσδιόρισε την καταπολέμηση του διασυνοριακού, σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος ως τομέα που χρήζει πρόσθετης ώθησης για την περίοδο 2023-2024.

Τα εγκλήματα που αφορούν τη λαθραία διακίνηση ή την εκμετάλλευση προσώπων (συμπεριλαμβανομένων των παιδιών), όπως η παράνομη διακίνηση μεταναστών, οι διάφορες μορφές εμπορίας ανθρώπων και η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών εξακολουθούν να αποτελούν απειλή και να κινούνται σε εξαιρετικά υψηλά επίπεδα, με ολοένα και σοβαρότερο αντίκτυπο στα ευάλωτα άτομα. Οι εν λόγω εγκληματικές δραστηριότητες θέτουν επίσης σημαντικές προκλήσεις στην αποτελεσματική διαχείριση των εξωτερικών μας συνόρων και μπορούν να διαταράξουν τη λειτουργία του Σένγκεν.

Η αγορά της παράνομης διακίνησης μεταναστών προς την ΕΕ και εντός αυτής τονώνεται με την εμφάνιση και την εμβάθυνση των διαφορών κρίσεων, ιδίως των οικονομικών υφέσεων, των περιβαλλοντικών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης που προκαλούνται από την κλιματική αλλαγή και των συνεχιζόμενων συγκρούσεων, καθώς και των δημογραφικών πιέσεων σε πολλές χώρες καταγωγής¹. Οι δραματικές εξελίξεις στην ευρωπαϊκή γειτονία τους τελευταίους μήνες επιβεβαιώνουν αυτές τις τάσεις².

Είναι η τρέχουσα αντίδρασή μας στην παράνομη διακίνηση μεταναστών προσαρμοσμένη σε αυτή την εξελισσόμενη πραγματικότητα και επιτρέπει την αντιμετώπιση αυτών των κινδύνων με συντονισμένο τρόπο; Το Συμβούλιο Σένγκεν της 19ης Οκτωβρίου 2023 θα συζητήσει το θέμα αυτό, σε συνέχεια της συζήτησης στο Συμβούλιο Σένγκεν του Δεκεμβρίου 2022³. Θα αποφασίσει σχετικά με ορισμένες συγκεκριμένες δράσεις, καθώς και βιώσιμες λύσεις για τη διασφάλιση συντονισμένης αντίδρασης της ΕΕ στις προσδιορισθείσες ανάγκες. Τα αποτελέσματα αυτής της συζήτησης θα είναι επίκαιρα, στο πλαίσιο των ανακοινώσεων της Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην ομιλία της για την κατάσταση της Ένωσης και του σχεδίου 10 σημείων που ανακοινώθηκε στη Λαμπεντούζα τον Σεπτέμβριο του 2023. Η παράνομη διακίνηση μεταναστών αποτέλεσε μέρος των συζητήσεων των υπουργών σχετικά με την εξωτερική διάσταση του ασύλου και της μετανάστευσης στο Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων της 28ης Σεπτεμβρίου 2023, όπου η Επιτροπή επιβεβαίωσε την πρόθεσή της να διοργανώσει διεθνή διάσκεψη για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών στα τέλη Νοεμβρίου του 2023. Εξίσου σημαντικό είναι ότι η εξωτερική διάσταση της μετανάστευσης θα συζητηθεί επίσης σύντομα από τους ηγέτες, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 26ης και 27ης Οκτωβρίου 2023.

Υπό το πρίσμα του βαρόμετρου Σένγκεν + του Οκτωβρίου 2023, οι υπουργοί καλούνται να συζητήσουν και να συμφωνήσουν βασικές δράσεις για τη διαμόρφωση μιας συνολικής και ολοκληρωμένης απάντησης στην παράνομη διακίνηση μεταναστών, με βάση τις προκλήσεις και τις ανάγκες που προσδιορίζονται στο παρόν έγγραφο (Παράρτημα).

¹ Ευρωπόλ (2023): Ενημερωτική έκθεση Spotlight της Ευρωπόλ: Εγκληματικά δίκτυα στην παράνομη διακίνηση μεταναστών. Αρχείο προσβάσιμο στο κοινό, στην ηλεκτρονική διεύθυνση [Spotlight report: migrant smuggling networks and their methods | Europol \(europa.eu\)](#).

² Η ΕΕ κατέγραψε 232 350 αντικανονικές διελεύσεις των συνόρων την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2023, δηλαδή αύξηση κατά 18 % σε σύγκριση με το 2022, με το υψηλότερο σύνολο διελεύσεων από το 2016 (Frontex).

Το 2023, η μεταναστευτική οδός της Κεντρικής Μεσογείου χρησιμοποιήθηκε στο ήμισυ των περιπτώσεων εντοπισμού σε σύνορα της ΕΕ, γεγονός που την καθιστά την πιο δυναμική μεταναστευτική οδό, και ο αριθμός των αντικανονικών διελεύσεων συνόρων στην οδό αυτή σχεδόν διπλασιάστηκε (+96 %) μεταξύ Ιανουαρίου και Αυγούστου. Μέχρι στιγμής, το 2023 το 70 % των αφίξεων στην Ιταλία προήλθε από την Τυνησία και το 70 % των αφίξεων σημειώθηκε στη Λαμπεντούζα. Παρά την πρόσφατη σύναψη συμφωνίας ΕΕ-Τυνησίας για την αντιμετώπιση της παράνομης διακίνησης μεταναστών, η παράνομη διακίνηση από την Τυνησία αυξήθηκε σημαντικά αυτό το καλοκαίρι. Επιπλέον, η καταϊγίδα που έπληξε τη βορειοανατολική Λιβύη τον Σεπτέμβριο του 2023 και οι καταστροφικές της συνέπειες αναμένεται να έχουν επίπτωση στη ζήτηση για υπηρεσίες παράνομης διακίνησης.

Τα υπάρχοντα δεδομένα δείχνουν ότι οι διακινητές μεταναστών παραμένουν σε μεγάλο βαθμό εκτός της επιβολής του νόμου της ΕΕ και ότι τέτοια εγκληματικά δίκτυα εξακολουθούν να δραστηριοποιούνται εντός του χώρου Σένγκεν και να διευκολύνουν τις δευτερογενείς μετακινήσεις (Ευρωπόλ).

³ 15086/22.

ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

I. Ενίσχυση της κοινής αντίληψης της κατάστασης

- Τα κράτη μέλη** θα ανταλλάσσουν προορατικά πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών που προέρχονται από τρίτες χώρες⁴, με το Ευρωπαϊκό Κέντρο κατά της Παράνομης Διακίνησης Μεταναστών (EMSC) της Ευρωπόλ, στο πλαίσιο του επιχειρησιακού σχεδίου ανάλυσης σχετικά με την παράνομη διακίνηση μεταναστών, κατά την έναρξη κάθε έρευνας για τη διενέργεια διασταυρούμενων ελέγχων.
➔ Η Ευρωπόλ θα υποβάλει στο επόμενο Συμβούλιο Σένγκεν τον Δεκέμβριο του 2023 μια πρώτη ανάλυση σχετικά με την εξέλιξη των πληροφοριών που ανταλλάσσουν τα κράτη μέλη και ο Frontex.
- Ο Frontex, η Ευρωπόλ, η Eurojust και ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAA)** θα καταρτίσουν κοινή εικόνα και ανάλυση της κατάστασης σχετικά με την παράνομη διακίνηση μεταναστών. Ο **Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια στη Θάλασσα (EMSA)** και οι οργανισμοί ΔΕΥ θα εντείνουν τη στρατηγική διυπηρεσιακή συνεργασία, την ανταλλαγή και την ανάλυση πληροφοριών.
➔ Ο **Frontex, η Ευρωπόλ, η Eurojust και ο EUAA** θα προετοιμάσουν εγκαίρως την κοινή εικόνα και ανάλυση της κατάστασης σχετικά με την παράνομη διακίνηση μεταναστών, ιδίως με βάση τις πληροφορίες που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη και άλλους σχετικούς φορείς/δίκτυα της ΕΕ, όπως οι αποστολές ΚΠΑΑ, ώστε να ληφθεί υπόψη στο βαρόμετρο Σένγκεν του Μαρτίου 2024, και στη συνέχεια ανά τακτά χρονικά διαστήματα.
- Τα κράτη μέλη** θα τροφοδοτούν ενεργά τα συστήματα πληροφοριών ΔΕΥ και θα διενεργούν συστηματικούς ελέγχους με χρήση των σχετικών βάσεων δεδομένων⁵, σε τρίτες χώρες, στα εξωτερικά σύνορα και εντός του χώρου Σένγκεν. Η **Ευρωπόλ** θα παρέχει στα κράτη μέλη σχετικά δεδομένα για έρευνες στο πλαίσιο της καταπολέμησης της παράνομης διακίνησης μεταναστών. Τα **κράτη μέλη** θα ανταλλάσσουν προορατικά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα με την Ευρωπόλ μέσω του SIENA.
➔ Η **Ευρωπόλ, ο Frontex και ο eu-LISA** θα υποβάλλουν στο Συμβούλιο Σένγκεν ετήσια επικαιροποιημένη ενημέρωση σχετικά με τη χρήση των εν λόγω βάσεων δεδομένων από τα κράτη μέλη μέσω του βαρόμετρου Σένγκεν +, αρχίζοντας από το Συμβούλιο Σένγκεν του Δεκεμβρίου 2023.

⁴ Ειδικότερα, πληροφορίες που προέρχονται από αξιωματικούς συνδέσμους μετανάστευσης τοποθετημένους σε τρίτες χώρες, κοινά σχέδια επιχειρησιακής εταιρικής σχέσης και αποστολές της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΠΑΑ).

⁵ Συμπεριλαμβανομένων των SIS, SIENA/EIS, FIELDS, FADO και SLTD της INTERPOL.

4. Η **μονάδα της ΕΕ** για την **αναφορά διαδικτυακού περιεχομένου (EU IRU)** και το **EMSC** της **Ευρωπόλ** θα συνεργάζονται προορατικά με τα **κράτη μέλη** για τη χαρτογράφηση του ψηφιακού αποτυπώματος των δικτύων παράνομης διακίνησης μεταναστών.
- ➔ Η **Ευρωπόλ — EMSC** και **EU IRU** — θα υποβάλλει τακτικά εκθέσεις σχετικά με τη στήριξη προς τα κράτη μέλη μέσω του βαρόμετρου Σένγκεν +, αρχίζοντας από τον Δεκέμβριο του 2023.
5. Η **Επιτροπή, η ΕΥΕΔ, οι οργανισμοί ΔΕΥ και τα κράτη μέλη** θα συγκεντρώνουν πληροφορίες σχετικά με τον ρόλο των εξωτερικών παραγόντων στη διευκόλυνση της αντικανονικής μετανάστευσης που στοχεύει στην αποσταθεροποίηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των κρατών μελών.
- ➔ **Οι οργανισμοί ΔΕΥ και τα κράτη μέλη** θα ανταλλάσσουν πληροφορίες στα σχετικά φόρουμ, μεταξύ άλλων για τις εκθέσεις ISAA (εκθέσεις για την ολοκληρωμένη επίγνωση και ανάλυση καταστάσεων) και Blueprint.
- ➔ Το **ενωσιακό δίκτυο για την ετοιμότητα αντιμετώπισης και τη διαχείριση μεταναστευτικών κρίσεων** θα παρακολουθεί την κατάσταση στις περιοχές κινδύνου και θα ενσωματώνει έγκαιρα συγκεντρωτικά δεδομένα και πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες εγκληματικών δικτύων, τους τρόπους λειτουργίας και τις οδούς, που διαχειρίζονται από κοινού οι οργανισμοί ΔΕΥ και τα κράτη μέλη στις εκθέσεις ISAA. Η **ΕΥΕΔ** θα παρέχει επίγνωση της κατάστασης με βάση τις εκθέσεις του Κέντρου ανάλυσης πληροφοριών της ΕΕ (INTCEN). Η **ΕΥΕΔ (μέσω των αντιπροσωπειών της ΕΕ)** θα υποβάλλει περιοδικές εκθέσεις σχετικά με το επίπεδο συνεργασίας με βασικές τρίτες χώρες στην καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης ανθρώπων.

II. Ενίσχυση του νομικού πλαισίου της ΕΕ για την παράνομη διακίνηση μεταναστών

1. Αναμένεται πρόταση της **Επιτροπής** που θα περιλαμβάνει νομοθεσία προκειμένου να ενισχυθεί το νομικό πλαίσιο της ΕΕ για την παράνομη διακίνηση μεταναστών, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων που αφορούν: τις κυρώσεις, τη διακυβέρνηση, τις ροές πληροφοριών και τον ρόλο των οργανισμών ΔΕΥ.
- ➔ Η **Επιτροπή** θα παράσχει, παράλληλα με τις νέες νομοθετικές προτάσεις, επισκόπηση της εφαρμογής των επιχειρησιακών και νομικών πλαισίων, συμπεριλαμβανομένων του ανανεωμένου σχεδίου δράσης της ΕΕ κατά της παράνομης διακίνησης μεταναστών (2021-2025), του νομικού πλαισίου της ΕΕ και της ισχύουσας νομοθεσίας στα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση της παράνομης διακίνησης μεταναστών.

III. Ενίσχυση και ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής επιχειρησιακής συνεργασίας

1. Τα **κράτη μέλη** θα αυξήσουν τις κοινές έρευνες για προσδιορισμένους στόχους υψηλής αξίας και εγκληματικά δίκτυα υψηλού κινδύνου με την υποστήριξη της **Eurojust** και της **Ευρωπόλ** μέσω επιχειρησιακών ειδικών ομάδων και σε στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Πολυκλαδική Πλατφόρμα κατά των Εγκληματικών Απειλών (EMPACT). Τα κράτη μέλη θα οργανώνουν/πραγματοποιούν στοχευμένες κοινές περιπολίες και άλλες κοινές επιχειρήσεις, μεταξύ άλλων διαδικτυακά, βάσει προηγούμενης ανάλυσης⁶. **Οι οργανισμοί ΔΕΥ** θα μεγιστοποιήσουν τη συμμετοχή τους στην **EMPACT** και, στο πλαίσιο των αντίστοιχων εντολών τους, θα θεσπίζουν κοινές δράσεις. **Τα κράτη μέλη και οι οργανισμοί ΔΕΥ** θα προωθήσουν μέσω της EMPACT τις συνέργειες μεταξύ επιχειρησιακών δράσεων στο πλαίσιο των σχετικών επιχειρησιακών σχεδίων δράσης που έχουν αντίκτυπο στην παράνομη διακίνηση μεταναστών, όπως οι δράσεις για την αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων, της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της απάτης σχετικά με τα έγγραφα.
  - ➔ Οι **οργανισμοί ΔΕΥ**, ιδίως η **Ευρωπόλ**, θα υποβάλλουν τακτικά εκθέσεις μέσω του βαρόμετρου Σένγκεν + σχετικά με την ενεργό συμμετοχή των κρατών μελών στην επιχειρησιακή συνεργασία μέσω της EMPACT, αρχίζοντας από τον Δεκέμβριο του 2023.
  - ➔ Το **Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο** (ως αρμόδιες για τον προϋπολογισμό αρχές), η **Επιτροπή και το διοικητικό συμβούλιο της Ευρωπόλ** θα εξασφαλίσουν επαρκή χρηματοδότηση για τη στήριξη επιχειρησιακών δράσεων και την ψηφιοποίηση της πλατφόρμας μέσω του επιχειρησιακού προϋπολογισμού τους για την περίοδο 2024-2025 και μετέπειτα.
2. Τα **κράτη μέλη** θα αξιοποιήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τη στήριξη της Eurojust σε υποθέσεις παράνομης διακίνησης μεταναστών, χρησιμοποιώντας το πλήρες φάσμα των διαθέσιμων δικαστικών εργαλείων, συμπεριλαμβανομένων κοινών ομάδων έρευνας και επιχειρησιακών εργαλείων. Οι εθνικές δικαστικές αρχές θα συμμετέχουν στην κοινή ειδική ομάδα συνδέσμου για την παράνομη διακίνηση μεταναστών και την εμπορία ανθρώπων.
  - ➔ Η **Eurojust** θα υποβάλλει τακτικά εκθέσεις σχετικά με τη στήριξη προς τα κράτη μέλη όσον αφορά την παράνομη διακίνηση μεταναστών μέσω του βαρόμετρου Σένγκεν +, αρχίζοντας από τον Δεκέμβριο του 2023.

⁶Σύσταση (ΕΕ) 2022/915 του Συμβουλίου, της 9ης Ιουνίου 2022, σχετικά με την επιχειρησιακή συνεργασία στον τομέα της επιβολής του νόμου.

3. **Τα κράτη μέλη** θα έχουν ως πάγιο καθήκον να διεξάγουν χρηματοοικονομικές έρευνες και διαδικασίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο ερευνών οργανωμένου εγκλήματος με την υποστήριξη του **Κέντρου Χρηματοοικονομικού και Οικονομικού Εγκλήματος** της Ευρωπόλ και της **Eurojust**.
- ➔ Η **Ευρωπόλ (Κέντρο Χρηματοοικονομικού και Οικονομικού Εγκλήματος)** και η **Eurojust** θα εκπονήσουν κοινή έκθεση για το θέμα αυτό έως τον Ιούνιο του 2024, με βάση, μεταξύ άλλων, πληροφορίες που ελήφθησαν από τα κράτη μέλη και άλλους σχετικούς φορείς/δίκτυα της ΕΕ.
4. **Τα κράτη μέλη** θα καλύπτουν αποτελεσματικά την παράνομη διακίνηση μεταναστών, κατά την ευθυγράμμιση των εθνικών στρατηγικών τους για την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων (ΟΔΣ) με την πολυετή στρατηγική της ΕΕ για την ευρωπαϊκή ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων (EIBM).
- ➔ Τα **κράτη μέλη** θα ευθυγραμμίσουν τις εθνικές στρατηγικές τους για την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων, οι οποίες θα πρέπει να καλύπτουν την παράνομη διακίνηση μεταναστών, εντός του χρονικού πλαισίου που ορίζεται στην πολυετή στρατηγική πολιτική για την EIBM.
5. Τα **εθνικά** ολοκληρωμένα συστήματα επιτήρησης των συνόρων πρέπει να τροφοδοτούνται συστηματικά από αναλύσεις κινδύνου και αξιολογήσεις τρωτότητας, ιδίως αυτές που εκπονούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα από τον Frontex.
- ➔ Θα ενημερώνεται τακτικά το **Συμβούλιο Σένγκεν** σχετικά με τα επίπεδα επίπτωσης που αποδίδονται στα τμήματα των εξωτερικών συνόρων, προκειμένου να εστιάζονται καλύτερα οι δραστηριότητες επιτήρησης.
6. **Τα κράτη μέλη** θα βελτιώσουν την ποιότητα των συνοριακών ελέγχων και θα αξιοποιήσουν κατά τα δέοντα την επιχειρησιακή στήριξη του Frontex, ιδίως στα ευάλωτα σημεία εισόδου και στα σημεία εισόδου υψηλού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας να λαμβάνουν ενωσιακή χρηματοδότηση.
- ➔ Η **Επιτροπή** θα παράσχει μέσω του βαρόμετρου Σένγκεν+ του Δεκεμβρίου 2023 την πρώτη οριζόντια και κάθετη επισκόπηση των βασικών ελλείψεων που επηρεάζουν αρνητικά την ασφάλεια των συνόρων της ΕΕ, με βάση τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων Σένγκεν και της αξιολόγησης τρωτότητας του **Frontex**.

7. Η ομάδα υψηλού επιπέδου σχετικά με την πρόσβαση σε δεδομένα για την αποτελεσματική επιβολή του νόμου θα παράσχει λύσεις που θα δίνουν στους επαγγελματίες κατάλληλη πρόσβαση σε δεδομένα.
- ➔ Η Επιτροπή θα εκδώσει έκθεση προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην οποία θα παρουσιάζονται τα κύρια πορίσματα της ομάδας υψηλού επιπέδου και θα προτείνονται δράσεις για επακόλουθες ενέργειες έως το τέλος του 2024.

IV. Μεγιστοποίηση των συνεργειών με την εξωτερική δράση της ΕΕ

1. Ανάπτυξη και διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής, στο πλαίσιο της προσέγγισης «Ομάδα Ευρώπη», των επιχειρησιακών εταιρικών σχέσεων για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης (ASOP) με τρίτες χώρες ή περιοχές, προκειμένου να υποστηριχθούν δραστηριότητες όπως η ενίσχυση των ικανοτήτων διαχείρισης των συνόρων των χωρών εταίρων, η ανάπτυξη ικανοτήτων, η παροχή επιχειρησιακής στήριξης στην επιβολή του νόμου, και η δικαστική συνεργασία και η ενίσχυση της συνεργασίας για την απάτη σχετικά με τα έγγραφα.
- ➔ Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή θα προσδιορίσουν εν δυνάμει νέους εταίρους για τις ASOP. Τα κράτη μέλη θα πραγματοποιήσουν επακόλουθες ενέργειες με συγκεκριμένα μέτρα για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των ASOP που έχουν δρομολογηθεί.
2. Θα προσδιορίσουν συγκεκριμένες επιλογές ώστε να ενισχυθεί η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την παράνομη διακίνηση μεταναστών με τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της ad hoc στήριξης σε εν εξελίξει έρευνες, μεταξύ άλλων μέσω νέων συνδέσεων SIENA για τους αξιωματικούς συνδέσμους μετανάστευσης των κρατών μελών και χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ έργων που στοχεύουν στην παράνομη διακίνηση μεταναστών σε τρίτες χώρες, και μέσω των υφιστάμενων εταιρικών σχέσεων στο πλαίσιο του κέντρου ανταλλαγής πληροφοριών του EMSC (Ευρωπόλ, Frontex, INTERPOL, επιχείρηση IRINI της EUNAVFOR). Θα αναπτύξουν συνεπώς συστήματα αντίληψης της κατάστασης και έγκαιρης προειδοποίησης.
- ➔ Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή θα συμφωνήσουν σχετικά με χάρτη πορείας για τη διερεύνηση των δυνατοτήτων σε τεχνικό επίπεδο.
- ➔ Η Επιτροπή θα εντείνει τις διαπραγματεύσεις για συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ Ευρωπόλ/Eurojust και χωρών εταίρων για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής δεδομένων για επιχειρησιακούς σκοπούς.
- ➔ Ο Frontex θα αξιοποιήσει πλήρως την εντολή του να λειτουργεί σε τρίτες χώρες, καταβάλλοντας προσπάθειες για τη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για επιχειρησιακή παρουσία και δομές ανταλλαγής πληροφοριών ανά περιοχή.

Το Συμβούλιο Σένγκεν, σε συνεργασία με την Επιτροπή και τους αρμόδιους οργανισμούς της ΕΕ, είναι υπεύθυνο για την εποπτεία της εφαρμογής των ανωτέρω δράσεων και τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις εναπομένουσες προκλήσεις.

Η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλλει στο Συμβούλιο Σένγκεν τακτικές εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο στην εφαρμογή των ανωτέρω δράσεων. Οι εκθέσεις θα πρέπει να βασίζονται, μεταξύ άλλων, στις πληροφορίες και την ανάλυση που θα παρέχουν οι οργανισμοί της ΕΕ και τα κράτη μέλη. Η υποβολή εκθέσεων θα πρέπει να πραγματοποιείται κυρίως μέσω της ετήσιας έκθεσης για την κατάσταση του Σένγκεν⁷.

---

⁷ Η πρώτη έκθεση για την κατάσταση του Σένγκεν που θα περιλαμβάνει τις εν λόγω εκθέσεις θα πρέπει να είναι η αναμενόμενη από την Επιτροπή έως τον Απρίλιο του 2024 εν όψει του Συμβουλίου Σένγκεν του Ιουνίου 2024.

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΕΣ

1. Ενίσχυση της κοινής αντίληψης της κατάστασης

Τα δίκτυα παράνομης διακίνησης μεταναστών έχουν αποδειχθεί ευέλικτα, καθώς προσαρμόζονται γρήγορα στις αλλαγές στη δυναμική της αντικανονικής μετανάστευσης και στις εξελισσόμενες δραστηριότητες επιβολής του νόμου⁸. Τα δίκτυα παράνομης διακίνησης ποικίλλουν ως προς το μέγεθος και λειτουργούν σύμφωνα με ένα επιχειρηματικό μοντέλο στο οποίο οι εγκληματίες συνεργάζονται σε ad hoc βάση ή, όταν χρειάζεται, σε μονιμότερη βάση. Οι οδοί και οι τρόποι παράνομης διακίνησης που χρησιμοποιούνται προσαρμόζονται όταν εντατικοποιούνται οι δραστηριότητες επιβολής του νόμου ή όταν αλλάζουν οι πολιτικές θεωρήσεων και ασύλου⁹.

Για την αντιμετώπιση της προσαρμοστικότητας των εγκληματικών δικτύων, είναι ζωτικής σημασίας η από κοινού ανάπτυξη κοινής και έγκαιρης αντίληψης της κατάστασης.

2. Ενίσχυση του νομικού πλαισίου της ΕΕ για την παράνομη διακίνηση μεταναστών

Τα τελευταία χρόνια, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έδωσε ιδιαίτερη προσοχή στην εσωτερική ασφάλεια του χώρου Σένγκεν και, στα συμπεράσματά του της 24ης-25ης Ιουνίου 2021, επιβεβαίωσε εκ νέου τη σημασία της καταπολέμησης των διακινητών, εξέφρασε σοβαρές ανησυχίες σχετικά με τις εξελίξεις σε ορισμένες μεταναστευτικές οδούς που απαιτούν επείγουσα δράση και ζήτησε μια προσέγγιση που θα καλύπτει το σύνολο της κάθε οδού για την αντιμετώπισή τους, μεταξύ άλλων με την εξάλειψη της παράνομης διακίνησης μεταναστών και της εμπορίας ανθρώπων¹⁰. Μετά την έκκληση αυτή, η ΕΕ ανανέωσε το σχέδιο δράσης της κατά της παράνομης διακίνησης μεταναστών (2021-2025) συμβάλλοντας τόσο στην εξάρθρωση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων των διακινητών όσο και στην καταπολέμηση των δικτύων παράνομης διακίνησης. Πιο πρόσφατα, στην ομιλία της για την κατάσταση της Ένωσης, η Πρόεδρος von der Leyen ανακοίνωσε την πρόθεση της Επιτροπής να επικαιροποιήσει επείγοντως το νομικό πλαίσιο της ΕΕ για την παράνομη διακίνηση μεταναστών.

⁸ Ευρωπόλ (2023): Ενημερωτική έκθεση Spotlight της Ευρωπόλ: Εγκληματικά δίκτυα στην παράνομη διακίνηση μεταναστών· Αρχείο προσβάσιμο στο κοινό, στην ηλεκτρονική διεύθυνση [Spotlight report: migrant smuggling networks and their methods | Europol \(europa.eu\)](#).

⁹ Ευρωπόλ (2023): Ενημερωτική έκθεση Spotlight της Ευρωπόλ: Εγκληματικά δίκτυα στην παράνομη διακίνηση μεταναστών· Αρχείο προσβάσιμο στο κοινό, στην ηλεκτρονική διεύθυνση [Spotlight report: migrant smuggling networks and their methods | Europol \(europa.eu\)](#).

¹⁰ Σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (24 και 25 Ιουνίου 2021) — Συμπεράσματα, έγγραφο του Συμβουλίου EUCO 7/21 της 25ης Μαΐου 2021.

Θα πρέπει να πραγματοποιηθεί αξιολόγηση του ισχύοντος νομικού πλαισίου της ΕΕ για την παράνομη διακίνηση μεταναστών που χρονολογείται από το 2002. Πράγματι, παρά τη δέσμη μέτρων για τους διακινητές¹¹, καθίσταται ολοένα εμφανέστερο ότι η παράνομη διακίνηση μεταναστών αποτελεί ιδιαίτερα επικερδή επιχείρηση με χαμηλό κίνδυνο εντοπισμού και τιμωρίας των εγκληματιών¹².

3. Ενίσχυση και ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής επιχειρησιακής συνεργασίας

Η παράνομη διακίνηση μεταναστών είναι μια σύνθετη και πολυδιάστατη μορφή εγκλήματος που έχει επιπτώσεις σε άλλους τομείς εγκληματικότητας.

Η αποτελεσματική αντιμετώπισή της απαιτεί ολοκληρωμένη απάντηση, πρωτίστως με την ενίσχυση της επιχειρησιακής συνεργασίας μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων μερών κατά μήκος της εγκληματικής αλυσίδας και με την αύξηση της διωπηρεσιακής και πολυκλαδικής συνεργασίας, ιδίως στο πλαίσιο της EMPACT. Στο πνεύμα αυτό, η συνεργασία με τους συνοριοφύλακες και γενικότερα η αποτελεσματική διαχείριση των εξωτερικών συνόρων είναι καίριας σημασίας για τη συμβολή στην καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών. Επιπλέον, η παράνομη διακίνηση μεταναστών είναι μια ιδιαίτερα επικερδής επιχείρηση, με εκτιμώμενο ετήσιο κύκλο εργασιών ανερχόμενο σε πολλά δισεκατομμύρια ευρώ παγκοσμίως. Ως εκ τούτου, η χρηματοοικονομική έρευνα πρέπει να ενσωματωθεί σε αυτή την ολοκληρωμένη απάντηση.

Επιπλέον, τα δίκτυα παράνομης διακίνησης μεταναστών ψηφιοποιούνται όλο και περισσότερο. **Καταχρώνται το διαδικτυακό περιβάλλον** και χρησιμοποιούν **κρυπτογραφημένη επικοινωνία** για την παροχή παράνομων υπηρεσιών, την οργάνωση της διαχειριστικής τους υποστήριξης και την προστασία των κερδών τους¹³. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να ενισχυθεί η ικανότητα των αρχών επιβολής του νόμου και των δικαστικών αρχών (μεταξύ άλλων σε τρίτες χώρες) να στοχεύουν, σε όλες τις μεταναστευτικές οδούς, τη διαδικτυακή παρουσία των δικτύων παράνομης μετανάστευσης και την από μέρους τους χρήση σύγχρονων τεχνολογιών για επικοινωνιακούς σκοπούς.

¹¹ Οδηγία 2002/90/ΕΚ του Συμβουλίου για τη θέσπιση κοινού ορισμού του αδικήματος της υποβοήθησης της παράνομης εισόδου, διέλευσης και διαμονής και απόφαση-πλαίσιο 2002/946 για την ενίσχυση του ποινικού πλαισίου για τα αδικήματα αυτά. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ανακοίνωση της Επιτροπής (2020/C 323/01) όσον αφορά κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ για τον ορισμό και την πρόληψη της υποβοήθησης της παράνομης εισόδου, διέλευσης και διαμονής, Οκτώβριος 2020

¹² UNODC, Migrant Smuggling A deadly business, διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: [Migrant Smuggling A deadly business \(unodc.org\)](https://www.unodc.org/).

¹³ Europol, Migrant smugglers and human traffickers: more digital and highly adaptable, διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: [Migrant smugglers and human traffickers: more digital and highly adaptable Europol \(europa.eu\)](https://www.europol.europa.eu/).

Η καταπολέμηση της οργανωμένης παράνομης διακίνησης μεταναστών καθιστά όλο και πιο απαραίτητο οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου να έχουν **πρόσβαση σε δεδομένα**, συμπεριλαμβανομένων ηλεκτρονικών πληροφοριών και αποδεικτικών στοιχείων που βρίσκονται τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό, να μπορούν να αποκρυπτογραφούν τα εν λόγω δεδομένα για εθνικές έρευνες, όταν είναι αναγκαίο, και να τα διατηρούν για το χρονικό διάστημα που απαιτείται για τη διεξαγωγή έρευνας και τη διεξαγωγή δίκαιης δίκης.

Είναι σημαντικό η αντίδρασή μας στην παράνομη διακίνηση μεταναστών να αντιμετωπίζει τις σχέσεις της με άλλους τομείς εγκληματικότητας με ολοκληρωμένο τρόπο. Ειδικότερα, **η εμπορία ανθρώπων** διαπλέκεται συχνά με την παράνομη διακίνηση μεταναστών προς την ΕΕ και μέσω αυτής. Κατά την άφιξή τους στην ΕΕ, οι παράτυποι μετανάστες συχνά υφίστανται σεξουαλική, εργασιακή ή άλλου είδους εκμετάλλευση. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό η ΕΕ και τα κράτη μέλη να αναλάβουν δράση για **την προστασία των ευάλωτων μεταναστών** και, ταυτόχρονα, την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων μέσω της πρόληψης, της επιβολής του νόμου και της δικαστικής συνεργασίας για την προσαγωγή των δραστών στη δικαιοσύνη. Επιπλέον, θα πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για την ενίσχυση της καταπολέμησης των πλαστών εγγράφων, δεδομένου ότι **η απάτη σχετικά με τα έγγραφα** συχνά χρησιμεύει ως βασικός παράγοντας διευκόλυνσης των εγκληματικών επιχειρήσεων στον τομέα της παράνομης διακίνησης μεταναστών¹⁴.

4. Μεγιστοποίηση των συνεργειών με την εξωτερική δράση της ΕΕ

Η καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών απαιτεί διεθνή συνεργασία και συντονισμό με βασικές χώρες εταίρους κατά μήκος των μεταναστευτικών οδών. Τα τελευταία έτη έχει σημειωθεί μεγάλη πρόοδος, μεταξύ άλλων όσον αφορά την ενίσχυση των δεσμών με **τις αποστολές ΚΠΑΑ**, τη δημιουργία του ευρωπαϊκού δικτύου αξιωματικών συνδέσμων μετανάστευσης (**δίκτυο ILO**) και τα μέτρα που παρουσίασε η Επιτροπή στα **σχέδια δράσης της ΕΕ για την Κεντρική Μεσόγειο, τα Δυτικά Βαλκάνια και τη Δυτική Μεσόγειο και τον Ατλαντικό**. Ωστόσο, πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για να μεγιστοποιηθούν οι συνέργειες με την εξωτερική δράση της Ένωσης σε τρίτες χώρες και περιοχές προτεραιότητας. Οι ASOP θα αποτελέσουν αναπόσπαστο μέρος των εταιρικών σχέσεων της ΕΕ για τη μετανάστευση με τις χώρες καταγωγής και διέλευσης. Θα προβλέπουν μια πιο συντονισμένη και διαρθρωμένη προσέγγιση όσον αφορά την επιχειρησιακή συνεργασία με τις χώρες εταίρους για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών.

---

¹⁴ Ευρωπαϊκό Κέντρο κατά της Παράνομης Διακίνησης Μεταναστών (2022), 6^η ετήσια έκθεση, 2022, διαθέσιμη στην ηλεκτρονική διεύθυνση: [EMSC 6th Annual Report.pdf \(europa.eu\)](#).